

Att publicera dina bilder!

För vilket syfte?

- För att visa för släkt och vänner?
- För att få många "gilla"?
- För att få konstruktiv kritik av andra fotografer?
- För att sälja och få in pengar?
- mm ...

Var kan man publicera?

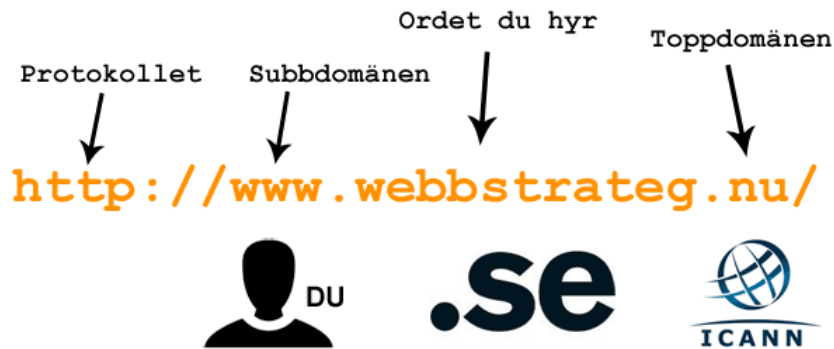
- På en egen hemsida? Se nedan.
- På sociala medier (Facebook, Instagram, Twitter, MeWe, Youtube ...)
- På "bilddelningstjänster" (Tumblr, DeviantArt ...)
- På "Fotograf-communities" (Fotosidan, Adobe Behance, 500px, Flickr, GuruShots ...)
- (Ställa ut på utställningar)
- (Ge ut fotoböcker, kalendrar mm)

Var kan man sälja?

- Regelrätta bildbyråer (Shutterstock, IStock, Mostphotos, Dreamstime ...)
- "Kombinerade tjänster" som även kan sälja utskrifter (500px, DeviantArt ...)
- "Bara utskrifter" (Printler ...)
- Sälja själv

Skapa egen hemsida?

- Lite terminologi
  - Domän (Domain) = "Namnet" på Internet, som via en namnserver (DNS, Domain Name Server) kopplas till "din" Internetadress. Hyrs av toppdomänen (.se, .nu, .com ...)

- Webbserver = den tjänst som kör det webbprogram som du använder och innehåller de "resurser" (bilder, dokument mm) som din webb använder.
  - Webshotell = den plats/tjänst som du "hyr in" din webbserver i. Dessa kan ofta även tillhandahålla namnserver och mailtjänst med ditt domännamn. Det finns många!
  - CMS-system = Innehållshanteringssystem (Content Management System), det programsystem som är "motorn" i en webbserver. (Wordpress, Joomla, MODX ...)
  - *http* = HyperText Transfer Protocol, det protokoll som din webbläsare (Firefox, Edge, Chrome, Safari ...) använder för att kommunicera med en webbserver. *https* är en säkrare variant med krypterad överföring med hjälp av SSL/TLS.
- Använda "färdiga" tjänster (Wix, Hemsida24, Adobe Portfolio, SmugMug, Format ...)
  - "Bygga eget" på ett CMS (Wordpress, Joomla ...)

Anpassa bilder för nätet.

Bilder behöver anpassas innan de publiceras! Detta för att de skall kunna ses med webbläsare och kunna överföras och lagras effektivt och snabbt samtidigt som färgåtergivning och upplösning skall vara bra hos den som tittar på bilden. Här kommer lite rekommendationer:

- Bildformat - överför alltid bilder till ett format som kan läsas av de flesta webbläsare, det vanligaste är JPEG men även PNG och GIF kan användas.
- Färgrymden - hur mycket av färgerna som kan presenteras, bör vara sRGB för att kunna presenteras på alla bildskärmar. AdobeRGB eller ProPhoto RGB kommer sannolikt inte att presenteras korrekt på alla bildskärmar eftersom dessa färgrymder är större än sRGB.
- Pixlar - en bild är uppbyggd av en mängd bildpunkter eller pixels.
- Bildupplösning - t.ex. 300 pixlar/tum, anger hur många pixlar som finns på en yta, detta mått är mest relevant om bilden skall skrivas ut, när vi tittar på en skärm är det inte relevant eftersom det är skärmens egenskaper som bestämmer.

För bilder som skall publiceras på en webbsida kanske skall ses på en skärm med upplösningen 1920 x 1200 pixlar kommer en bild med 2000 pixlar på bredden att mer än väl att fylla hela skärmen. Större än 2000px på längsta sidan så behöver den alltså oftast inte vara. Har du bilder som visas med mindre storlek på en webbsida är det bra att reducera dem ytterligare.

- Publicerar du bilder på sociala medier finns det rekommendationer för hur stora bilderna bör vara för de olika tjänsterna. Storlekarna brukar ändras lite då och då, så välj färskaste rekommendationer.
- Att skala ner bilder i JPEG-format kan göras på många sätt, t.ex. i Lightrooms export-funktion, i Photoshops "Spara som..."-funktion eller i separata program i din dator eller i molnet.
- JPEG-bilder kan även sparas med olika storlek på den resulterande filen. När du skalar ner i t.ex. Lightroom kan du ange maximal storlek i Kb eller Mb.
- Förhindra bildstöld? Ibland stjäls digitala bilder och används av andra. På sociala media är detta svårt att förhindra, men det finns ju några saker att tänka på:
  - Lägg bara ut bilder med låg upplösning, det minskar möjligheten att använda bilderna.
  - Lägga in ett "water mark" synligt i bilden (inte så effektivt eftersom det ju går att redigera bort).
  - Lägga in copyright i bildens exif-data, kan t.ex. göras med Lightroom (inte heller så effektivt eftersom exif-data kan tas bort).
  - Använd speciella skyddstjänster som t.ex. Pixsy.com för att kunna upptäcka obehörig användning av bilder.
  - Vid misstanke, gör bildsök via t.ex. Google eller TinEye
  - På din hemsida, aktivera en funktion som förhindrar "högerklick" (möjlig att gå runt, men förhindrar bildkopiering, och Print Screen kan inte förhindras).
- Genom att sätta unika "hashtags" när du publicerar bilder blir just dina bilder sökbara via olika tjänster (inte bara Instagram).
- Beakta regelverken, typ GDPR eller plattformsspecifika (Facebook, Instagram m.fl)

Länkbibliotek

- MeWe: <https://mewe.com/> SocMed med integritet?
- Tumblr: <https://www.tumblr.com/>
- DeviantArt: <https://www.deviantart.com/> Speciellt för bildkonst
- Fotosidan: <https://www.fotosidan.se/> Sveriges största fotocommunity?
- Adobe Behance: <https://www.behance.net/> Ingår i CreativeCloud
- 500px: <https://500px.com/>
- Flickr: <https://www.flickr.com/>
- GuruShots: <https://gurushots.com/>
- Shutterstock: <https://www.shutterstock.com/sv/>
- IStock: <https://www.istockphoto.com/se>
- Mostphotos: <https://www.mostphotos.com/sv-se>
- Dreamstime: <https://se.dreamstime.com/>
- Printler: <https://printler.com/sv/>
- Wordpress: <https://wordpress.com/sv/>
- Joomla: <https://www.joomla.org/>
- MODX: <https://modx.com/>
- Wix: <https://sv.wix.com/>
- Hemsida24: <https://www.hemsida24.se/>
- Adobe Portfolio: <https://portfolio.adobe.com/> Ingår i CreativeCloud
- SmugMug: <https://www.smugmug.com/> Speciellt för fotografer
- Format: <https://www.format.com/> Speciellt för fotografer
- Pixsy.com: <https://www.pixsy.com/>
- Google bildsök: <https://www.google.se/imghp?hl=sv>
- TinEye: <https://tineye.com/>